

LISÄÄ MONIARVOISUUTTA KUNTIEN PÄÄTÖKSENTEKOON

Parasta aikaa tehdään näilläkin lakeuksilla arvokasta ja pyyteetöntä työtä. Kuntien vaalipäälliköt kiertävät ympäri oman kuntansa aluetta ja etsivät sopivia ehdokkaita syksyn kunnallisvaaleihin. Se ei ole ollenkaan helppoa työtä. Jostain syystä ihmisillä on edelleen aivan liian korkea kynnyks asetua ehdokkaaksi.

Ennakkotiedot ehdokasasettelusta ovat kuitenkin rohkaisevia. Tällä hetkellä näyttää siltä, että monen peräkkäisen valtuustokauden jälkeen ehdokkaiden määrä on lievässä kasvussa ja erityisesti nuorten kiinnostus yhteisistä asioista on kasvamassa. Se on varsin positiivinen seikka.

Nuorten kiinnostusta politiikkaan ovat ehkä lisänneet puolueiden nettisivut, joissa on paljon tietoa kunnallisvaaleista ja siellä voi ilmoittaa itsensä tai myös tuttavansa potentiaalisiksi ehdokkaaksi. Käykää rohkeasti vilkaisemassa, sillä aikaa lopullisten ehdokaslistojen jättämiseen on enää kuusi viikkoa.

Siitä asiasta olin aidosti yllätynyt, että nyt jopa ministerit ilmoittautuvat kunnallisvaaliehdokkaiksi. Toivotaan, että he osallistuvat myös aktiivisesti kokouksiin, sillä kokemukset ovat osoittaneet, että valtioneuvoston jäsenten läsnäolojen määrät ovat jääneet todellisuudessa varsin vaatimattomiksi.

Minulla oli nimittäin sellainen ennakkoluulo, että ministerien kalenterit ovat niin täynnä, että sinne ei sovi enää yhtään ylimääräistä. Sitä vartenhan myös maamme hallitus esittää ensi vuoden talousarvioissaan, että yhdeksälle ministerille palkataan kallispalkkaiset eli 7500 euron kuukausipalkkaiset valtiosihteerit!

Myös monet meistä kansanedustajista on mukana paikallisessa päätöksenteossa. Olen itse ollut kunnallispolitiikassa 20 vuotta ja jotakin arvokasta kokemusta sekin on nykyiseen tehtävään antanut.

Kalenterien ja ajankäytön hallinta on kuitenkin hieman helpompaa, koska maanantaipäivät ovat varattu kuntien, seutukuntien ja maakuntien kiertämiseen. Maanantaisin ei pääsääntöisesti pidetä myöskään täysistuntoja ja silloin on mahdollisuus tarkkailla, miten lainsäädäntö toimii arkitasolla kunnissa.

Kunnilla pitäisi olla aito mahdollisuus ratkaista itsehallintonsa puitteissa niille lailla säädetyt tehtävät. Nyt ei näin ole, koska kuntien rahat eivät riitä aina edes lakisääteisten palvelujen tuottamiseen. Silloin jää kysymään, mihin niitä luottamushenkilöitä aidosti tarvitaan, koska liikkumatila vapaaseen harkintaan on pienissä ja köyhissä kunnissa lähes olematon. En usko, että tuleva budjettiriihi tuo suurta lohtua tullessaan.

Ihmettelynäihe on myös se, että edelleen maamme 200 kunnanvaltuustossa eli 47 prosentissa kaikista valtuustoista yksittäisellä puolueella tai ryhmittymällä on yksinkertainen enemmistö: Suomen Keskustalla 177 kunnassa, RKP:llä 22 kunnassa ja SDP:llä yhdessä kunnassa.

Kuudessa kunnassa yksi puolue hallitsee kaikkia valtuustopaikkoja. Kunnanhallituksista yksinkertainen enemmistö on peräti 229 kunnassa eli 53 prosentissa kaikista hallituksista. Näitä samantyyppisiä kuntia riittää meidänkin vaalipiiriin aivan kohtuuttoman paljon eli lähes 90 % kaikista kolmen maakuntamme kunnista!

Joku voi tähän sanoa, että näin ovat myös äänestäjät tahtoneet ja siinä he ovat aivan oikeassa. Itse en kuitenkaan usko ollenkaan yksipuoluejärjestelmään ja väitän, että se vain rajoittaa kunnan monipuolista kehittämistä ja ihmisten uskallusta lähteä ehdokkaaksi. Vallalla on nimittäin myös pimeät puolensa.

Vallan keskittymisen yhdelle ryhmälle pitäisi näkyä kunnan yksituumaisuutena ja erinomaisena seutukunnallisena yhteistyönä, kun saman puolueen veljet ja sisaret tekevät päätöksiä keskenään. Siitäkään ei ole kuitenkaan kovin vakuuttavia näyttöjä täälläpäin esitetty - pikemminkin vain päinvastoin.

Pitäisin hyvänä sitä, että me pohjalaiset olisimme viemässä asioita edes hiukan moniarvoisempaan ja samalla kansanvaltaisempaan suuntaan. Eikö puolueiden ja eri ryhmien edustajat voisivat aidosti sopia, että tulevien

kunnallisvaalien jälkeen hallituksen, lautakuntien ja muiden toimikuntien vastuulliset johtotehtävät jaettaisiin siinä suhteessa kun nämä ryhmät ovat saaneet luottamusta kuntalaisilta?

Tämän esityksen ei pitäisi loukata kenenkään oikeustajua. Nimittäin paikat eri lautakuntiin jaetaan aina suhteellisen osuuden mukaisesti. Onko jotain todellista estettä sille, ettei tätä samaa suhteellisuutta voisi jatkossa toteuttaa myös puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien valinnassa? Näin saataisiin kaikkein koulutetuimmat ja kunnan kannalta parhaimmat voimat puoluekannasta riippumatta kuntalaisten käyttöön!

Uskon, että tällä uudistuksella voisi olla positiivinen vaikutus siihen, että ihmiset kiinnostuisivat yhä enemmän paikallisista asioista, kun puolue tai asuinpaikka ei rajoittaisikaan asioiden laadukasta hoitoa. Samalla tulisi valtuustoihin ja lautakuntiin lisää rohkeita, motivoituneita ja vastuuntuntoisia päättäjiä. Heitä juuri nyt tarvittaisiin.

Petri Salo(kok.)
kansanedustaja
Alahärmä
petri.salo@eduskunta.fi